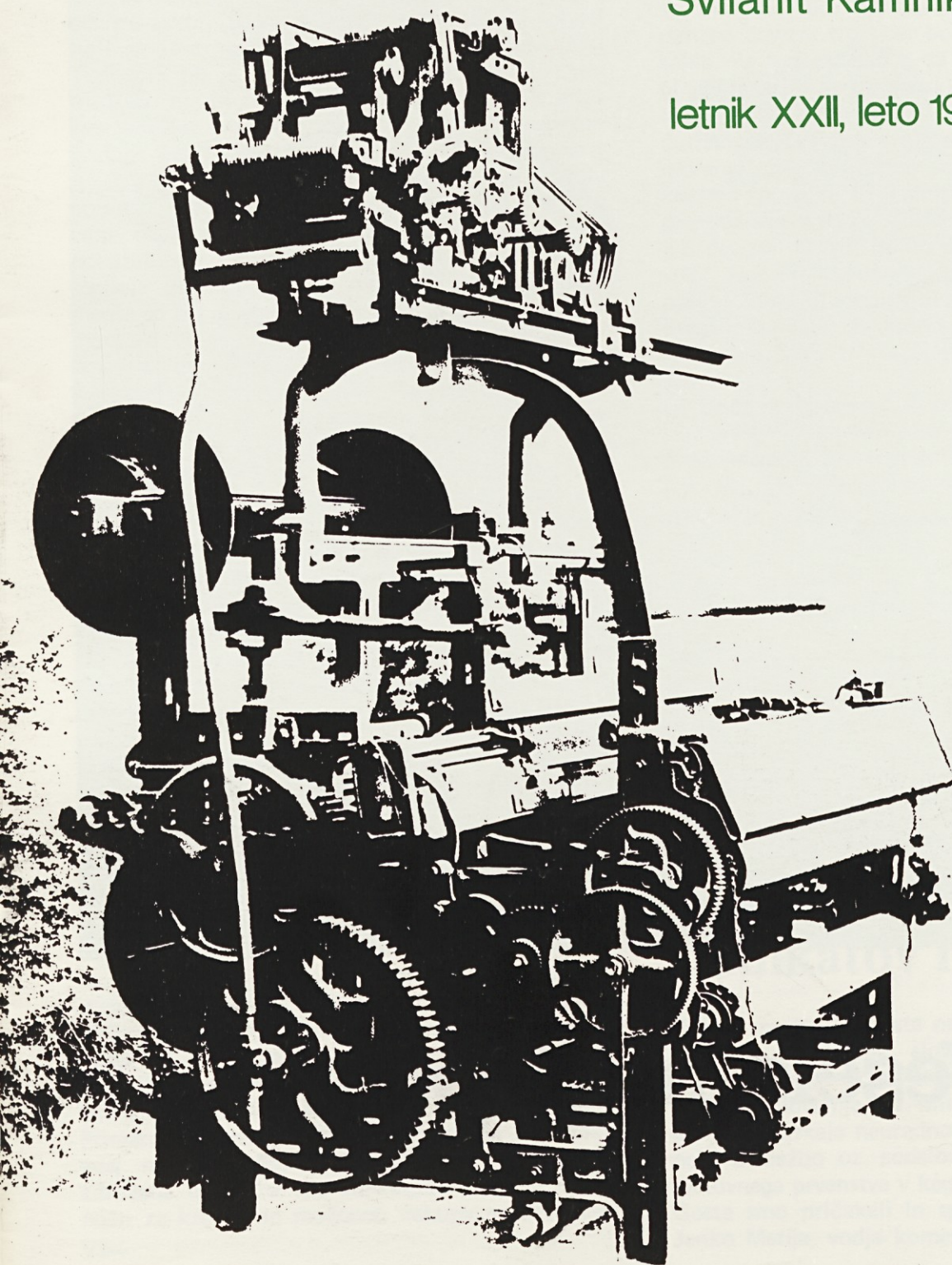




# **KAMNIŠKI TEKSTILEC**

glasilo delovne  
organizacije  
Svilanit Kamnik

letnik XXII, leto 1984, št. **5-6**





**Veselo na dopust**

# Ali bomo preživeli

## DEVIZNA PROBLEMATIKA

Upi, da bo gospodarstvu letos prej in bolj znano, pod kakšnimi pogoji bo poslovalo, so se razblinili kot milni mehurček. Resda so v zvezni skupščini še pred koncem preteklega leta sprejeli spremenjen devizni zakon. Še v januarju je zvezni ISEOT sprejel tudi enotna merila o razpolaganju z devizami. Tudi ZIS jih je dokaj hitro in brez zapletov potrdil. To naj bi torej pomenilo, da ta merila letos zagotavljajo skladnost deviznih tokov z načrtom devizne in plačilne bilance države. Toda popolnost predpisov je bila le navidezna in je dajala varljiv občutek, kako uspešno smo se letos dogovorili o vsem najpomembnejšem. Že naslednji tedni pa so pokazali, da republike in pokrajini niso dosegle soglasja prav o ničemer. Nekatere ključne dokumente so res sprejeli, toda v njih so iz enega dokumenta v drugega prelagali dogovor o ključnih deviznih zadevah. Ni ga bilo v deviznem zakonu, ne v enotnih merilih. Ni bilo navodil za izvajanje enotnih meril, pa tudi ne jasnih stališč in predstav o tem, kako te dokumente sploh izvajati.

To pa je seveda ključno vprašanje, še posebej, ker je Jugoslavija letos spet občutno spremenila devizne predpise. Kljub temu, da lanskih rezultatov, ki so bili doseženi pri konvertibilnem izvozu, ni mogoče ravno šteti za izrazit neuspeh, pa je očitno v državi prevladalo prepričanje, da se lanski poskus sprememb deviznih predpisov ni dovolj posrečil. Najbolj pomembna novost letošnjih deviznih predpisov je v tem, da se mora gospodarstvo posebej organizirati za njihovo uresničevanje. Devizni zakon je predpisal, da se lahko organiziramo v okviru zborničnih splošnih združenj, v katere smo organizacije vključene glede na panožno pripadnost.

Zvezna skupnost za ekonomske odnose s tujino je sicer izračunala, da gre tekstilcem kot družbeno priznana pravica le nekaj procentov manj kot 100 %. Ker pa država zahteva svoje nam v resnici ostane le 45,9 % prilivov. Tekstilci smo se odločili za povezavo v splošnem združenju tekstilne industrije Jugoslavije. Primarna tekstilna industrija lahko porabi vseh 45,9 % prilivov za svoj uvoz, drugi pa lahko za svoj lasten uvoz porabimo le 20 % prilivov, razliko pa moramo obvezno združevati v reprodukcijski verigi.

Primarna industrija v tekstilni panogi ima tako zdaj na voljo 45,9 % lastnih deviznih prilivov, združene devize v reprodukcijskih verigah, možnosti za kredite in možnosti nakupa na deviznem trgu.

Kompenzacijski posli, to je izvoz v kombinaciji z oplemenitenjem in tako zagotovljenim uvozom reprodukcijskega materiala so bili lani zanimivi zaradi večje devizne privlačnosti, letos pa jih bomo zaradi manjše razpolagalne pravice z devizami v glavnem zamenjali z blagovnimi krediti. V tem trenutku nas edino to rešuje iz težav, ki so posledica manjkajoče dolgoročne izvozne strategije celotnega gospodarstva in s tem hitre in nenačrtne menjave pogojev za izvozni sektor gospodarstva, ki je pripeljala do tega, da so proizvajalci reprodukcijskih materialov postali večji izvozniki, kot so sami načrtovali in kot bi bilo za celotno gospodarstvo smiselno.

Z novimi predpisi se nam torej precej slabo piše, saj moramo tudi del deviz, ki nam pripada takoj dati na devizni trg sicer bomo ob vsa izvozna posojila. Pa tudi prednost, da bi lahko z devizami, ki bi jih zaslužili z nadplanskim izvozom sami razpolagali — so nam odvzeli. V Jugoslaviji tako občutno spreminjamo svoje devizne predpise, da ne moremo niti za prihodnji mesec zatrdno reči, v kakšnih pogojih in razmerah bomo uresničevali gospodarske načrte. Kolikokrat bomo še spremenili devizni režim? Bomo kot poskusni zajci preživeli? Ne vemo, samo eno je sigurno, da si takih poskusov ne bi smeli privoščiti, ker je takšnih in drugačnih težav, s katerimi se mora gospodarstvo spopadati doma in na tujem že tako dovolj in preveč.

Če bodo torej tokovi, ki prinašajo devize tekli kot je zamišljeno, potem preskrba s surovinami in reprodukcijskim materialom ne bi smela biti slabša kot lani. Če pa bodo res takšni ostaja pa sedaj še vprašanje.

---

Jožica JEGLIČ

---

## Predsednik slovenskih sindikatov na obisku

Konec meseca maja sta našo delovno organizacijo obiskala predsednik slovenskih sindikatov tov. Marjan Orožen in generalni sekretar Gospodarske zbornice Slovenije tov. Milan Štrban. Ugledna gosta sta nas obiskala neuradno, predvsem pa v zvezi z našo udeležbo oz. sodelovanjem z organizatorjem svetovnega prvenstva v kègljanju.

Goste smo pričakali in sprejeli direktor DO tov. Jenko Matija, vodja komerciale tov. Repič Marjan

in predsednica konference sindikata Jeglič Jožica ter se z njimi zadržali v krajšem pogovoru.

Predstavili smo jima poslovanje delovne organizacije, organiziranost le-te ter nanizali probleme s preskrbo z repromaterialom. Beseda je tekla tudi o izvoznih usmeritvah ter realizaciji izvoza v lanskem letu.

Gosta sta bila izredno navdušena nad rezultati poslovanja ter uspešnim izvozom in izrazila zadovoljstvo, da naša delovna organizacija dosega dobre rezultate, čeravno so pogoji gospodarjenja enako težki za vse.

Seznani smo ju tudi z našimi osebnimi dohodki, ki se gibljejo v okviru resolucije in so na dovolj visokem nivoju. Predstavili smo jima tudi naš družbeni standard, saj se lahko pohvalimo, da je bil v zadnjem obdobju na tem področju narejen kar velik korak, prav tako tudi pri izboljšanju delovnih pogojev, stanovanjskem področju, zdravstvenem varstvu, počitniških kapacitetah in družbeni prehrani.

Predsednika slovenskih sindikatov je zanimalo delovanje naše osnovne organizacije sindikata ter nam tudi nakazal določene naloge s katerimi naj bi se posebej ukvarjali, predvsem je to organizacija sindikalnih skupin, ki dobivajo vse bolj na pomenu in vlogi, predvsem pa vključenost slehernega delavca v delovanje teh skupin.

Rdeča nit razgovora je bila udeležba Svilanita pri organizaciji svetovnega prvenstva v kegljanju in v kratkem pričakujemo tudi odločbo o dodelitvi bombaža.

Tov. Jenko je gostoma predstavil tudi ostale probleme s katerimi se srečuje pri vodenju in poslovanju delovne organizacije.

O ugledu naše delovne organizacije, moderni tehnologiji in delu sta se gosta prepričala, ko sta si tovarno ogledala in na zaključku svojega obiska zatrdila, da je to vsekakor odraz trdega in pridnega dela delavcev Svilanita.

Ob slovesu sta se zahvalila za gostoljubnost in nam vsem skupaj zaželela še mnogo delovnih uspehov.

---

Marjana PAVLIN—MARINŠEK

---

## Modna muha — šali

Naslov ni tako jasen, da bi bolj natančno vedeli, za kaj gre. Pravzaprav bi lahko rekli — konec koncev so bili šali večkrat moderni. Tokrat pa gre za mrežasti šal v bogati barvni paleti, ki ga naša delovna organizacija ponuja tržišču v zvrsti modnih dodatkov.

V svetu mode se med mnogimi zelo uveljavlja „afriški stil“. Ponuja nam zelo veliko sproščenih



in športnih oblačil, širokih in predvsem udobnih, ki jih neobremenjeno sestavljamo. Oblečila so v naravnih materialih, predvsem iz bombaža in lanu. Barve so povzetek narave, v peščenih in zemeljskih odtenkih. Pojavil se je nov material — mreža. Z njo je v velikem zamahu kombinirana vsa konfekcija in celo vsi modni dodatki. Mreža je prodrla na področje pletenin, veliko je mrežastih puloverjev, ali kot kombinacija s pletivom, mreža se dopolnjuje k usnjenim izdelkom, celo čevljem, pasovom, torbicam.

Odločili smo se, da svojo kolekcijo modnih dodatkov tudi mi obogatimo z mrežastim šalom. K sodelovanju smo povabili zunanjega sodelavca, ki ima tehnične in proizvodne možnosti za izdelavo tega artikla.

V bogati barvni paleti ne samo „afriške barvne palete“, ampak tudi drugih modnih in klasičnih barv nudimo tržišču izdelek, za katerega upamo, da bo v veselje potrošnikov in naše zadovoljstvo.

---

## Uspešno sodelovanje s firmo Egeria

### NA POSLOVNEM OBISKU

Letos v januarju sva s sodelavko obiskali našega dolgoletnega poslovnega partnerja, zahodnonemško tekstilno tovarno „EGERIA“ v Tübingenu. Sodelo-

vanje s tem podjetjem se je začelo že pred mnogimi leti, seveda najprej kot izvoz storitev, znan pri nas pod imenom „Lohnarbeit“, ko smo prodajali le svoje roke. Kasneje, ko smo uspeli na naših statvah stkati primerno tkanino, smo ta posel spremenili v klasični izvoz. Začeli smo izvažati plašče iz naše tkanine in zdaj je že veliko firm iz razvitih evropskih držav in celo Amerike, ki se zanimajo za naše izdelke.

Firma „EGERIA“ ima proizvodni program podoban našemu. Sestavljena je iz petih obratov: previjalnice, barvarne, tkalnice, šivalnice in konfekcije. V tovarni je zaposlenih 800 delavcev. Kot zanimivost moram povedati, da je bilo delavcev še pred tremi leti za enak obseg proizvodnje 1600. Takrat je vodstvo predlagalo zmanjšanje števila zaposlenih. Delavci pri strojih so večinoma priseljenci in zdomci (iz Turčije, Italije in Jugoslavije) in za boljši zaslužek so bili pripravljene več delati. Tako so ostali zares samo najbolj delavni in sposobni, ki so znali delati za dva. Informacijo o drastičnem zmanjšanju in selekciji delovne sile sem dobila kot odgovor na vprašanje, kako so mogli med priseljenci najti tako sposobne in vestne delavce.

Na obhodu skozi proizvodnjo sem videla veliko zanimivega, vendar ne vsega, kar sem pričakovala v industrijsko najbolj razviti državi Evrope. V tkalnici sem videla moderno elektronsko snovalo „Benninger“, tkalske stroje „Sulzer“ (na njih tkejo artikel „Karavel“, ki je podoben naši Liri), moderno opremljeno šivalnico s strojem firme „TEXPA ARBTER“ za avtomatsko rezanje in istočasno robljenje vseh robov brisače, konfekcijo z višočim transportom in transportni trak dolg 300 m z računalniško vodenim prejemom, oddajo in zalogo gotovih izdelkov. Zelo zanimiva je vzorčna tkalnica, kjer na majhnih statvah tkejo nove vzorce, ki se kasneje proizvajajo v tkalnici. Nikjer v proizvodnji nisem videla robota, računalniško vodenege tehnološkega procesa in zalog surovin, barvne metrike, receptiranja in sploš procesne kontrole povezane s centralnim računalniškim sistemom, sušenja preje v visokofrekvenčnem električnem polju, elektronske naprave, ki bi zapisovale napake pri pregledu blaga itd. Vse to smo lahko videli pred nedavnim na mednarodni razstavi tekstilnih strojev v Milanu in moram zapisati, da mi je kar malo odleglo, ko sem se prepričala, da si vsega tudi na razvitem zapadu ne morejo privoščiti.

Med obiskom v „Egeriji“ sem največ časa posvetila tehnologiji beljenja in barvanja tkanin in preje, mehčanju tkanin in preje in organizaciji dela v barvarni. K barvarni spada kemijski laboratorij, kjer en sam kemijski tehnik, ki je potrejen vodji barvarne, pripravlja recepte za barvanje, izvaja vhodno kontrolo kemikalij in rešuje probleme, ki nastopajo med barvanjem v proizvodnji.

Barvajo z dvema skupinama barvil: naftoli in reduktivna – Indanthren barvila. Dnevno barvajo in belijo 7 ton tkanine in 6 ton bombažne preje. Vse

surove tkanine imajo navite na dokih in jih pred barvanjem kontinuirano belijo na stroju „Kleinfefers“. Mnogim težavam, ki se pri nas pojavljajo zaradi različne predobdelave tkanine, se tako izognejo. Tkanine barvajo v štirih motovilih „Then“ z nizkim kopelnim razmerjem, petih majhnih motovilih iste firme in na štirih žigrih. Tri žigre, včasih celo štiri, obvlada en sam barvar. Če povem še to, da žigru nimajo omejitvenega termometra in da barvajo z reduktivnimi barvili pri treh različnih temperaturah, potem zasluži barvar, ki je naš rojak, vso pohvalo.

Po barvanju centrifugirajo tkanino v dveh „Krantzovih“ centrifugah. Koliko manj ropota in neena komerno ožetih tkanin bi bilo v naši plemenitnici, če bi imeli tako centrifugo! Pa še sirene za primer nevarnosti ne bi potrebovali.

Tkanino sušijo na dveh širinsko-razpenjalnih strojih „Artos“ in „Famatex“. Na tem zadnjem pariyo tkanino podobno naši Liri.

V barvarni preje, ki je poleg barvarne tkanin, kar je zaradi skupnega skladišča barvil in kemikalij in dobre organizacije dela zelo pomembno (na to bomo v prihodnosti morali misliti tudi v naši delovni organizaciji), barvajo bombaž navit na perforirane konusne PVC cevke. Vsi navitki so enako veliki in težki in jih v pripravljalnici oblikujejo na stiskalnici – zaobljijo zgornji in spodnji zunanji rob. Prejo iz takih navitkov, ki je po beljenju in barvanju dobro mehčana, lahko neposredno snujejo (brez vmesnega trdega previjanja). Spremni listi na zabojih z navitki so različnih barv – vsaka številka preje ima vedno isto barvo. To bi morali osvojiti tudi pri nas in se tako ne bi več pritoževali nad nečitljivo pisavo številčk.

Še bi lahko naštevala podrobnosti, vendar mislim, da v tovarniškem glasilu ni dovolj prostora za izčrpno strokovno poročilo.

Zapisati pa moram še to, da sem bila prijetno presenečena nad gostoljubnostjo in odprtostjo vodstvenega kadra in sploh vseh delavcev v tovarni. Ugotavljam, da imajo več podobnih problemov in da nekatere med njimi laže rešujejo. Konkurenca med proizvajalci tekstilnih pomožnih sredstev je tako velika, da lahko izbirajo med kvalitetnejšimi in cenejšimi. Nova barvila in kemikalije imajo lahko že naslednji dan v tovarni, medtem ko moramo mi čakati nanje po več mesecev. Poraba kemikalij pri barvanju in beljenju je veliko večja, saj ne dopuščano nobenega tveganja. S takim delom bi pri nas porabili še prenekatero dragoceno devizo.

Ob koncu ne morem mimo dejstva, da imajo prednosti pri dobavi bombaža, da imajo kvalitetnejšo prejo in da imajo možnost za zahtevne artikole uporabiti temu primerno surovino.

Zdenka SELIŠKAR

## ŠE NAPREJ USPEŠNO SODELOVANJE

Konec maja so bili ponovno pri nas na obisku naši dolgoletni sodelavci in kupci konfekcije — predstavniki firme Egeria.

To je že ustaljen čas njihovega obiska pri nas, saj moramo v tem mesecu vsako drugo leto podaljšati pogodbo o sodelovanju z njimi. Tako dodajamo pogodbi iz leta 1976 vsako drugo leto nov aneks — pismeno obliko dogovora med Egerio in Svilanitom o nadaljnjem sodelovanju. V dolgih trinajstih letih sodelovanja so se med obema partnerjema spletle trdne strokovne, poslovne in prijateljske vezi.

Vsakoletni sestanki z njimi potekajo po že utečenem redu. Pogovorimo se o problemih, s katerimi smo se spopadali v preteklem obdobju in o načrtih za prihodnje enoletno obdobje.

Mesečno naročilo plaščev po 5000 komadov se ne bo zmanjšalo. Pred prihodom v Jugoslavijo so v Egeriji sklenili, da bodo naročila pri nas zmanjšali na 4000 komadov mesečno. Že nekaj časa opazajo namreč, da se plašči iz Svilanita težje prodajajo, ker pač dajejo kupci prednost bolj zahtevnim modelom z bogatimi barvnimi kombinacijami. Ob prihodu v Jugoslavijo so ta sklep opustili in po ogledu konfekcije z zadovoljstvom ugotovili, da so se pravilno odločili. Zelo zadovoljni in celo navdušeni so bili ob pogledu v konfekcijske prostore, kjer so opazili velik napredek tako v organizaciji dela kot tudi v kvaliteti šivanja. Presenečeni so bili nad zahtevnimi, večbarvnimi modeli, ki jih izdelujemo za nekatere druge kupce in za domači trg. Firma Egeria se je odločila, da bo odslej naročala plašče pretežno v težji, tristošestdesetgramski kvaliteti in da bi postopoma prešli samo na ta težji frotir, za popestritev pa bi naročali vsak mesec tudi manjše število črtastih plaščev. Ker je konkurenca na trgu velika, modne tendence pa se hitro spreminjajo in se morajo hitro prilagajati okusu in željam potrošnikov, se bodo morali časi od naročila do dobave zmanjšati na minimum, skratka nemški partnerji zahtevajo od nas, več fleksibilnosti. Za Svilanit je prav to ena izmed najtežjih nalog. Našo fleksibilnost žal ogrožajo izredno težki pogoji v katerih poslujemo — dolgi dobavni roki za kemikalije in barvila, težave z uvozom rezervnih delov, pomanjkanje preje . . . Poleg teh želja imajo naši egerijski odjemalci tudi takšne želje, ki jih bomo morali z nekoliko več truda v najkrajšem času izpolniti. Ne razumejo, zakaj se pogosto zgodi, da barve odstopajo za četrto do pol tona, da je bel frotir včasih premoder, drugič zopet rumenkast. Te kritike niso izrazili komercialisti ali kdorsibodi, ampak strokovnjaki, ki delajo v Egeriji na istem področju. Pa tudi boljši otip si želijo, več mehkoobe in polnosti, skratka bolj oplemeniteno tkanino. Njihovo dobronamerno kritiko so dopolnili z množico nasvetov od tehtanja vsake partije pred barvanjem do stepanja tkanine, da bi dobila lepši videz, smo radi sprejeli in upali, da do prihodnjega sestanka z njimi, ne bo več teh pro-

blemov. Izpopolnili smo konfekcijski oddelek in dosegli njihov nivo, zakaj nebi to storili tudi v naši barvarni? Eden izmed gostov je dejal za primer: „Barvarna je kot apoteka, v njej se mora ujemati vse do grama.“

Firma Egeria se že nekaj časa zanima tudi za naše brisače in verjetno jim bomo naslednje leto že lahko dobavili prve količine.

Na obhodu skozi naše obrate so se zastopniki Egerie pogovorili z našimi delavci o raznih problemih in skušali pomagati s predlogi in izkušnjami iz njihove dolgoletne prakse v tekstilni tehnologiji. Pristrčno je bilo srečanje z našo delavko v konfekciji, s katero so obujali spomine na zgodnje začetke sodelovanja med Egerijo in Svilanitom, pred trinajstimi leti.

Žal je našim gostom zaradi njihovega natrpanega dvodnevnega delovnega programa ostalo premalo časa za šivalnico. Z zanimanjem so si ogledali širinsko in dolžinsko robljenje brisač in primerjali naše težave z njihovimi. Sami imajo velike težave pri robljenju brisač z bordurami.

Razšli smo se z najboljšimi željami za nadaljnje sodelovanje v naslednjem poslovnem obdobju.

Alenka DOPLIHAR

---

Marinka HRIBOVŠEK

---

## S potepanja po Dolenjski

Sobota 2. junija je bila vesela sobota, saj je bil za vse izmene dela prosti dan. Še malo več, ne le dela prosti dan, ampak še celo organiziran sindikalni izlet. Glede na to, da smo člani sindikata



Valvasorjev Bogenšperk

vsi zaposleni v delovni organizaciji, bi pričakovala, da bodo na sindikalnem izletu vsaj vsi tisti, ki so bili sposobni za delo prejšnji dan, pa tudi to pričakovanje je bilo zmotno. Vseh, ki jim tak dan nekaj pomeni in da vsaj en dan družno preživimo skupaj z drugimi sodelavci, pa naj si bo to iz fro-tirja, svile ali skupnih služb, se je zbralo za 4 avto-buse in sicer dva sta krenila proti Kozjem, eden v Rogaško Slatino in naš proti Kočevju, ki je tudi prvi startal. Mimogrede smo pomahali še ostalim in se predali lepemu sončnemu jutru, ki je kar dobro vplivalo na vsesplošno razpoloženje. Da pa to ne bi minilo, ko bi se naužili jutranjih žarkov, so naši vodiči poskrbeli s posebnim zajtrkom in sicer z malo „kačje sline“, da bi imeli dosti od-porno telo, če bi v toplem sončnem dnevu naleteli na kakšnega „gada“ ali „belouško“. Kačji slini je sledil še velik hlebec kruha, ki nam ga niso „od-merili“ s kakšno tanko rezino, ampak smo si ga po želji odlomili tudi več. Orehi, ki nam jih je raz-delila Marija iz tkalnice, so bili pa ob vsem še po-sebna poslastica in prava pika na „i“. Medtem, ko smo se nasitili z dobrotami so za nami ostajali ki-lometri ceste, tako da prehoda skozi sosednjo ob-čino Domžale skoraj nismo opazili. Morda je tudi dobro tako, saj bi morda bilo komu težko, ker ne živi v taki občini, kjer je vidnega več napredka kot v Kamniku. Sicer pa si lahko srečen tudi tam, kjer na zunaj ni vse najboljše.

V Šentjakobu smo zavili na levo proti Litiji. Za spremljevalko ob Savi smo imeli tudi bolj ali manj gosto meglo. Vožnja skozi Litijo nam je porodila željo, da bi nam Litijani, zlasti tisti iz predilnice, bolj stali ob strani in našim željam po preji za-dostili v tolikšni meri, da nobena od tkalk ne bi gledala svoje „nedelavne“ statve. Vožnja po klan-čku gor in po klančku dol nas je pripeljala v sliko-vito Šmartno, od koder je bilo le še nekaj kilo-metrov do naše prve postaje na gradu Bogenšperk. Le malo je Slovencev, ki za ta grad in Valvasorja še ne bi slišal. Dosti več o gradu in njenih last-nikih je nam obiskovalcem povedala tov. Lojzka, ki nas je popeljala iz ene sobane v drugo.

Najprej nekaj besed o gradu Bogenšperk. Srednje-veški grad Bogenšperk je bil zgrajen verjetno ko-nec 14. oziroma v začetku 15. stoletja, prvi last-nik gradu pa naj bi bil Boltežar Wagen. Rodbina Wagen, ki je kovala tudi svoj denar, je bila na gra-du vse do smrti Jurija Wagnerja 1634. leta, ko je tretjino imetja dobil Krištof Kočevar iz Cerknice. Ta ga je kmalu prodal Juriju Kajzlu iz Rake, ka-terega je nasledil sin Franc in grad 1672. leta od-prodal od svojega imetja naslednja posestva: Bo-genšperk, Lichtenberg in Črni potok z vsem pripa-dajočim Janezu Vajkardu Valvasorju in njegovi ženi, vendar vsega nista mogla takoj plačati. Kas-neje je moral Valvasor prodati posestvo Črni po-tok. Zaradi potreb je odprodajal še razna svoja posestva, tako je kasneje prodal tudi Bogenšperk. Menjali so se lastniki, zadnji lastnik, veliki fevdalec na Kranjskem in v Avstriji je bil knez Wariand Windischgrätz, ki je iz gradu odšel septembra

1943. leta. Nato je bil grad močno izropan. Po osvoboditvi so v gradu bivali nad 15 let jezuiti, nato je za grad skrbela neka družina, sedaj pa že 12 let upravlja grad Kulturni odbor za obnovo gradu Bogenšperk pri Litijski občinski skupščini. Ob gradu so tudi prijetni tereni za sprehode.

Janez Vajkard Valvasor se je rodil 1641. leta v Ljub-ljani kot 12. otrok Jerneja in Ane Marije Rauber s Krumperka pri Domžalah. Imel je tudi baronski naslov. Šolal se je na gimnaziji v Ljubljani, na-daljnje znanje pa si je izpopolnjeval na potovanjih v tujini (Nemčiji, Angliji, Danski, Franciji, Španiji, Italiji in Afriki) in v vojaški službi ter se 3 leta boril proti Turkom. Vedoželjnost, raziskovalna vnema, zdrava presoja, odločnost in velika lju-bezen do domače zemlje so bile značilne osebne lastnosti Janeza Vajkarda Valvasorja. Ker je ugo-tovil, da njegovo domovino Kranjsko tujci malo ali nič ne poznajo je želel tujcem predstaviti našo deželo v sliki in besedi. Zato se je posvetil študiju in raziskovanju domovine. Imel je bogato knjiž-nico, katere precejšen del se nahaja v metropoli-tanski knjižnici v Zagrebu, grafične zbirke pa v Kabinetu grafike Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu. Da je zamisel o izdajanju knjig lahko uresničeval je na gradu ustanovil grafično podjetje z bakroreznico in tiskarno. Poleg knjižnih izdaj, od katerih je seveda najpomemb-nejša SLAVA VOJVODINE KRANJSKE, ki je izšla 1689. leta v Nürnbergu, je izdal tudi 3 zem-ljevide, karto Kranjske, Koroške in Hrvaške. Inten-zivno je razsikoval tudi prirodni fenomen Cerkniškega jezera. Leta 1687 je bil izvoljen za člana najstarejše angleške akademije znanosti.

Leta 1672 se je poročil z Ano Rosino Graffen-weger iz gradu Slatne pri Litiji. V zakonu mu je rodila 6 otrok, od katerih sta mu 2 umrla v krat-kih časovnih presledkih in še žena 1687. leta. Še isto leto se je ponovno poročil z baronico Ano Maksimilo Zetschker iz Vrhovega pod Gorjanci, s katero je živel do svoje smrti leta 1693, ko je bil star komaj 52 let. Pokopan je v Mediji v družinski grobnici v grajski kapeli.

In kaj se še danes vidi v gradu Bogenšperk in v njegovi okolici? Poleg lepo urejene, zelenja polne okolice je ob sprehajalni Badjurovi poti Titov na-sad.

V samem gradu je poleg zanimivih stopnišč vredna ogleda Valvasorjeva knjižnica, sedanja poročna dvorana. Človeka kar zamika, da bi se lahko poro-čil v gradu. Nekateri, pač mladi, ki uživajo še svojo „svobodo“ se bodo za to lahko odločili, da stopijo na skupno pot prav v tem gradu, no pa tudi ostali, ki skupno pot premagujejo lažje ali težje lahko to še potrdijo na srebrni ali zlati po-roki.

Lepa je tudi Valvasorjeva soba, v katero je povabil samo njemu res dragega gosta. Zanimiva je tudi njegova delovna soba, kakor tudi priložnostno pri-kazana grafična dela s tiskarno. Nekaj prostora je namenjenega času med NOB ter lovskim trofejam, med katerimi je še posebno zanimiv lepi medved,

katerega je pred leti uplenil naš poslovni partner, direktor Predilnice iz Litije tov. Mirtič. Glede na to, da je naš direktor tudi vnet lovec, se lahko zgodi, da bomo kdaj kanseje tudi lahko občudovali kakšno trofejo iz njegovega lovskega območja v kakšnem muzeju.

Malo zasanjani in prevzeti od vpliva „graščanstva“ smo se z avtobusom tudi „starejšega porekla“, odpeljali naprej med travniki, polji in obrobni gozdički do Radohove vasi, kjer so nam pri „Štoróvčanu“ postregli z malico. Po tem okrepcilu in vse boljšem razpoloženju smo vedeli, da bo v tako kratkem času težko priti v Kočevje v Tekstilano do dogovorjene ure. Res smo dogovor podaljšali, vendar so nas kljub temu ljubeznivo sprejeli 4 voždiči in nas popeljali po njihovi delovni organizaciji.

Delovna organizacija TEKSTILANA že obstoja 60 let. En svoj obrat ima še pri Osilnici. Zaposluje približno 540 delavcev, tudi pri njih je zaposlene več ženske kot moške delovne sile. Sicer je tudi v Svilanitu tako in verjetno povsod v tekstilni industriji. Njihovi izdelki so predvsem odeje in so med večjimi proizvajalci tega artikla. Pred leti so imeli v svojem proizvodnem programu še pregrinjala, katerih pa sedaj zaradi težav s surovinami ne delajo. Njihove odeje so predvsem iz umetnih vlaken, le kakšnih 10 % proizvodnje je iz volne. Izdelke so v večini prodajali doma, nekaj izvoza je za vojne potrebe v Iraku, kjer so pozorni predvsem na embalažo. Skušajo izvažati tudi na zahod, kjer pa so pozorni le na kvaliteto izdelka. Dnevno gre v proizvodnjo v predelavo 6 do 7 ton materiala, od tega ca 60 % iz odpadkov in ostalo iz regularnih surovin. V podjetju imajo svojo celotno proizvodno linijo od priprave materiala za potrebno prejo, barvanja, sukanja, tkanja, kosmatenja, konfekcioniranja in morda še kaj, kar vedo tisti iz te stroke. V tkalnici imajo 50 strojev, ena delavka pa posluhuje 4 stroje. V nočni izmeni dela še okrog 30 oseb. S pripravo nove proizvodne linije in racionalizirane proizvodnje v njej, bodo skušali, po pričetku obatovanja te, zmanjšati ali ukiniti nočno delo. Lansko leto je bil njihov povprečni osebni dohodek okrog 13.000,00 din, v letošnjem prvem tromesečju pa znaša približno 2 stara milijona. Pred leti so imeli precejšnjo fluktuacijo kadra zaradi nizkih osebnih dohodkov, sedaj pa se je to tudi malo umirilo, morda zaradi povišanih osebnih dohodkov ali pa zaradi sedanje situacije.

Imajo lastno menzo, v kateri kuhajo malico za vse tri izmene. Tudi nam so postregli s kavico in sokom. Po pravici povedano, da se nam je oboje res prileglo. Zahvalili smo se gostiteljem za njihovo gostoljubje in se še zadržali pri vhodu oziroma izhodu, kjer imajo svojo trgovino. Ta dan se je poznal tudi pri večjem znesku v blagajni, saj je nekaj udeležencev izleta sredi poletja pomislilo že na mrzle zimske dni in drago kurjavo, deke so bile pa še po starih cenah in je bil nakup zato ugoden.

Misli so nam hitele naprej, preudarjali smo, ali bi bilo še dovolj časa za ogled ribniških zanimivosti in njihove suhe robe. Nekateri so že hudo „trpeli“ zaradi čakanja na poplaknitev grla, zato smo jo mahnili kar naravnost v Sodražico, kjer je bilo poskrbljeno za vse naše želje, ki jih na izletu lahko potešijo.

Vsi tisti, ki smo bili v Sodražici prvič smo občudovali v znani gostilni „Koprol“ zanimiv lesen dekor, kakršnega do sedaj še nisem videla. Tudi ribice v potočku je bilo prijetno opazovati, saj so švigale od kamna do kamna, vmes pa malo „počivale“. Mojo pozornost so pritegnile predvsem zaradi številčnosti. Morda bi tudi kakšnega ribiča. Če bi bil „sam“ na ribolovu, bi se verjetno težko držal ribiških pravil in bi v njegovo malho kaj hitro zašla kakšna preveč.

Popoldan je minil ob pijači, jedači, petju, harmoniki in plesu. Sama sem se malo potepala po Sodražici in menda precej dogodkov zaradi tega zamudila. Eden izmed teh je bil tudi „povštertanc“ in ko sem to zvedela, bi najraje protestirala, da ta točka ni bila pravočasno javljena, sicer se ne bi premaknila iz prostora in bi raje uživala ob eventuelnih „spremembah“. No, je pa na druge več prišlo. Povprečje je pa tako v rokah statistike. Dogovorili smo se, pa čeprav smo bili na izletu, da se odpeljemo iz tega veseljačenja ob 20. uri in ker smo „Svilanitovci“ pravi karakter smo se dogovora tudi držali in se odpravili proti domu. Ob odhodu so nas spremljali še zahajajoči žarki sonca in dobro razpoloženje udeležencev vse do srečne vrnitve v Kamnik.

---

Jožica JEGLIČ

---

## Gremo na Štajersko, gledat kaj delajo . . .

Čudovito sončno jutro nas je pozdravilo tisto soboto, ko smo se Svilanitovci odpravljali na sindikalni izlet. Oddahnili smo si in se zahvalili muhastemu vremenu, da nas je tega dne pustilo na cedilu. Židane volje smo napolnili avtobuse in se odpravili dogodivščinam naproti.

Dva polna avtobusa razpoloženih Svilanitovcev se ob vižah našega Jožeta in velikih hlebcev kruha odpravita proti Štajerski. Pot nas je vodila po Tuhinjski dolini do hotela SLOVAN na Vranskem, kjer je naš prvi postanek. Tu se okrepcamo z našo jutranjo kavico ter popotovanje kar hitro nadaljujemo do Celja, kjer si ogledamo Muzej revolucije in Stari pisker. Muzej prikazuje razvoj naprednega in revolucionarnega predvojnega gibanja in veličino



narodnoosvobodilne borbe — ljudske revolucije. Vsem nam je prikazal najtežje obdobje naše zgodovine in nam obudil spomine na grozote fašizma ter napore in žrtve našega naroda za svobodo. Prikaz vsakega obdobja je razdeljen na poglavja. V Muzeju je 5 razstavnih prostorov. Na dvorišču nasproti glavnega vhoda stoji stena z bronastim reliefom narodnega heroja Tončke Čečeve. Avla v prvem nadstropju, kjer stoji doprsni kip maršala Tita in Savinškov relief „Rojstvo“. V muzeju se torej nizajo zgodovina in osebnosti, ki so se borile za naš boljši jutri.



Že nadaljujemo našo pot na drugo stran ulice — v Stari pisker, kjer moram priznati, da so mi solze kar vrele iz oči, ko sem prebiral poslovilno pismo, ki je napisano na blago z okorno pisavo, vendar jasno napisano in izraženo, kakšno je bilo trpljenje vseh, ki so jih mučili v tem Piskru. Pa prisluhnite še vi:

*Mamica!*

*Morda si, morda boš izvedela, da sem mrtev. Bodi hrabra, kot sem hraber jaz v teh trenutkih. Bodi hladnokrvna in zavedaj se, da nisi edina, ki je izgubila to, kar ji je bilo najdražje. Milijoni so mater na svetu, ki kličejo po svojih sinovih. Umrl sem kot mož in to naj ti bo v ponos. Ne morem ti vsega pisati, kar bi hotel, vedi pa eno: ni mi žal, da umrem. Kajti prihaja čas, ko bo težko biti še človek in ko bo kri klicala kri.*

*Oprosti mi vse, kar sem ti hudega naredil, če sem te žalil ali karkoli. Živi v spominu na mene. Kmalu se vidiva, ako postoji posmrtno življenje, v katero v zadnjih trenutkih zaupam in verujem.*

*Tvoj Vlado*

Zapustimo kraj, kjer je zgodovina vojnih grozot in se odpravimo na postajo, kjer le s težavo najdemo naše Integralove avtobuse. Pot nadaljujemo v Šmarje, kjer v gostišču „Hram“ podpremo naše železce z dobrimi sendviči in že nam naša dobra volja raste. Malo še posedimo na soncu. Ura pa hitro teče in že nadaljujemo pot v Kozje. Tu nas pričakajo gostoljubni Kozjanci. Ogledamo si proizvodnjo „METKE“ Celje iz ugotovimo, da izdelujejo res lepe izdelke posteljnega perila. Uspe nam

nabaviti nekaj otroških nahrbtnikov, v obratu družbene prehrane pa popijemo kavico in sokove, ki so kar dobrodošli. Kot blisk se razširi novica, da se je izgubil naš fotoreporter Ciril, kaj dosti pa si ne moremo pomagati in upamo, da nas bo našel.

Že smo na poti v steklaro Rogaške Slatine Boris Kidrič TOZD Kozje. Tu si ogledamo proizvodnjo kristala. Zares lepi izdelki, toda delovni pogoji, v katerih nastajajo se bistveno razlikujejo od naših v Svilanitu. Zadovoljni zapuščamo steklaro z velikimi paketi in strahom, kako jih bomo varno pripeljali domov. Upamo na srečen konec in cele kolarce.

Prijazni domačin Planinc Jože nas popolje še na krožno vožnjo po okolici Kozjega. V Podsredi si ogledamo tudi muzej NOB na Kozjanskem ter spominski park Trebče.

Ker se lakota zopet oglašča se eni bolj, drugi manj zadovoljni s tem, kar smo to dopoldne videli in doživeli, odpravimo v Podčetrtek, kjer nas pričaka gostoljubna kmetija Amanovih, ki kraljuje sredi čudovitih gozdov in polj ter žlahtnih gorc.

Kmalu nam postrežejo s kosilom, ki ga pospravimo kot za stavo. Saj ni čudno, komu pa se ne prileže tako okusno pripravljena hrana. Seveda je še bolj imenitno izvrstno domače vince. Ta nam požene kri po žilah in že se zavrtimo ob zvokih harmonike in kitare.

A, da bi ne pozabili povedati: tu najdemo našega izgubljenca, in zopet smo popolna ekipa.

Steklenice praznimo kar pridno, bolj pa smo željni kapljice iz soda in tako ima zidanica obiskovalcev dovolj, ki spretno podtikajo kupice pod „pipo“; „to pa je vino“, ugotovljamo dobro razpoloženi.

Naše popotovanje se že nagiba v večer, mi pa razpoloženi nismo pripravljeni še za vrnitev domov. Še se vrtimo, pojemo, toda ura neumsiljeno teče. Jože pospravi harmoniko in tako se naša vrsta le pomika do avtobusov. Kljub vsemu smo dan lepo preživeli in si pričarali ure sprostitve, vsi ki smo se udeležili sindikalnega izleta v Kozje.

---

Marjan DERNIČ

---

## Korak naprej v požarnovarnostni preventivi

Vsem zaposlenim v tekstilni industriji mora biti poznano, da se v tej panogi nahajajo velike količine lahko gorljivega materiala. Nahaja se v vseh fazah tehnološkega procesa. Med vsemi lahko gor-

ljivimi materiali najbolj izstopa bombaž, ki pri tkanju tvori kosmiče, ki ekzoterno razpadajo že pri 29°C. Razpad organskega materiala pri tako nizki temperaturi nam pove, da je nevarnost požara v naši tkalnici velika, še posebno če vemo, da prihaja že pri normalnem obratovanju stavev do temperature el. motorjev preko 100°C. Že najmanjša napaka na stroju lahko povzroči požar.

Prav tako hitro nam zagori pri vsakem iskrenju el. krmilnega sistema, saj ima obločni plamen iskrenja preko 1500°C. Zelo veliko požarov nastane zaradi trenja kovinskih materialov, do katerih pride zaradi okvare ležajev, okvare mehansko krmilnega sistema in podobno. Seveda pa pri vzrokih nastankov požarov ne smemo izključiti subjekta, ki je tudi mnogokrat povzročitelj požarne nevarnosti.

Zaradi velike požarne nevarnosti smo se odločili, da bomo poleg ročnega načina gašenja požarov vložili določena sredstva v samodejno gašenje. Z njim bomo opremili klima naprave in prezračevalne kanale v tkalnici frotirja. Samodejno gašenje bo delovalo na naslednji način:



*Fotografija je sicer iz vaje, toda za katastrofo so vedno prisotne velike možnosti.*

Ko bo javljalnik zaznal v kanalu tleči delec, bo takoj signaliziral v centralo, od koder bo dobil el. magnetni ventil komando za odpiranje in s tem bo omogočen dotok vode v gasilne šobe. Istočasno bo v centralo posredoval svetlobni in zvočni signal z sireno. Na posebnem svetlobnem panoju s shemo, ki bo za ta namen izdelana, bo na mestu kjer je nastal požar, zasvetila žarnica. Preko centrale se bo v komandni omari za prezračevanje izvršil izklop dovodnih ventilatorjev, da se bo preprečil morebitni povratek požara nazaj v proizvodnjo. Odvodni ventilatorji se ne bodo izklapljali in to zato, da bo gašenje čimbolj učinkovito. V kolikor gašenje v kanalu ne bo popolnoma učinkovito, se bo požar pojavil še pri filtru. Javljalnik dima in plamena, ki bodo tu nameščeni, bodo prav tako posredovali odpiranje ventila za dotok vode do šob, nameščenih pod stropom. Prostor bo zalit z vodo do odgovarjajoče višine. V tem prostoru bo na najnižji točki v jašku montirana črpalka za vodo, ki bo delovala glede na višino nivoja vode. Brž ko bo prišlo do gašenja, bo nivo vode

narastel in črpalka bo začela črpati vodo iz prostora. S tem se bomo izgonili nevarnosti, da bi prišlo do potopitve elektromotorjev čistilnih bobnov. Črpalka se bo vključila pri vsakem dvigu nivoja vode, bodisi pri samodejnem ali pri ročnem gašenju, zato bo moral biti vedno v rezervi vir el. energije. Javljalniki v klima kanalih so nameščeni v parih in to po štiri pare na vsakem zaznavnem mestu. S tem bo omogočeno prekrivanje kanala po preseku na določeni dolžini. Zorni kot javljalnika v smeri preseka bo znašal 110 stopinj, v vzdolžni smeri pa 60 stopinj. Gasilne šobe bodo nameščene tako, da bodo pokrivalo celoten presek kanala v oddaljenosti od javljalnika cca 4–6 m v smeri pretoka zraka. Vsak kanal bo zavarovan dvakrat in dvakrat bo tudi gašen.

Pri vstopih v kanal iz prostora s filtri so cevi s šobami izdelane tako, da predstavljajo vedno zaveso in s tem med delovanjem prostor s filtri ločijo od kanala. Dovod vode za samodejno gašenje bo po pocinkanih ceveh, ki bodo položene pod stropom prezračevalnih kanalov. Šobe bodo na ceveh nameščene tako, da bodo z razpršitvijo vode pokrile celoten presek kanala.

Poleg samodejnega gašenja bomo imeli še bojpasno ročno gašenje, da bomo po vsakem požaru totalno odpravili vse morebitne še goreče delce. Seveda pa bo za ročno gašenje napeljan neodvisni cevovod iz pocinkanih cevi po celem sistemu klima kanalov vključno s stolpom.



*Cigaretni ogorek in vžigalica sta pogosta povzročitelja požara*

Centrala za javljanje in gašenja v klima kanalih bo neposredno vezana s požarno centralo v oddelku ter centralo, ki bo v vratarnici DO, kjer bo nameščen monitor, ki bo posredoval vizuelni napis, kje je požar nastal in kateri javljalnik se je aktiviral.

Na monitorju bodo vidni tudi lažni alarmi, do katerih bo prihajalo ob morebitnih okvarah samodejnega protipožarnega sistema.

Avtomatsko javljanje in gašenje požarov je seveda vezano s precejšnjimi materialnimi stroški. Nas bo omenjena investicija stala približno stari milijardo, kar se sliši sicer veliko, a predstavlja v primerjavi z vrednostjo strojev in naprav, zgradbe tkalnice fritirja manj kot en procent celotne vrednosti. A ne gre le za obvarovanje materialne vrednosti naše proizvodnje temveč tudi za ublažitev nenehne skrbi vseh zaposlenih zaradi stalne prisotnosti nevarnosti požara.

Ker so sistemi za avtomatsko gašenje zelo dragi, se bomo v naši delovni organizaciji verjetno še dolgo posluževali sistema ročnega gašenja, ki je ob dovolj visoki pripravljenosti vseh zaposlenih tudi učinkovit. A vendarle je prijetno spoznanje, da smo na področju požarnovarnostne preventive storili korak naprej.

---

Alojz JERMAN

---

## Naš razgovor

O PROBLEMIH, KI NAS ŽULIJO



V novem mandatnem obdobju je dolžnost predsednika skupščine občine Kamnik prevzel Anton Ipavic, po poklicu diplomirani pravnik. Po šolanju in diplomirani na pravni fakulteti v Ljubljani je nastopil delo v tovarni Lek, delovna pot in reševanje stanovanjskega problema ga je kas-

neje pripeljala v kamniški Titan, kjer je opravljal naloge vodje splošne kadrovske službe. Kasneje je prevzel dolžnost namestnika vodje službe na samoupravni interesni skupnosti za zaposlovanje Ljubljana, ter nato delo vodje te strokovne službe. Bil je član začasnega kolegijskega organa v času družbenega varstva v tovarni Julon — Ljubljana. Povedal je, da se je tu prvič konkretno spoznal s pogledom tekstilcev na gospodarsko situacijo in razvoj. Pri odpravljanju problemov so mu tekstilni kadri bili v veliko pomoč, med drugimi tudi Svičanit Kamnik. Utrip delovanja skupščine in njenih organov pa je v veliki meri spoznal kot vodja delegacije krajevne skupnosti Perovo.

V razgovoru o problematiki kamniškega gospodarstva in družbenih dejavnosti je povedal:

*S kakšnimi občutki ste prevzeli funkcijo predsednika občine?*

Predlog in sprejem kandidature je prišel dokaj iznenada. Do prevzete naloge čutim veliko odgovornost, saj je predvsem v sedanji gospodarski situaciji opravljanje funkcije predsednika skupščine zelo odgovorno.

Vložil bom vse moči, da bom kos prevzetim obveznostim.

*Ocena gospodarjenja kamniške občine v prvem četrletju letošnjega leta?*

Kot je pokazala analiza resolucije o uresničevanju ciljev gospodarjenja, so v prvem četrletju rezultati gospodarjenja v kamniški občini glede na rezultate v enakem obdobju lanskega leta zelo ugodni, saj smo po ustvarjenem dohodku na šestem mestu v Sloveniji, po akumulaciji pa celo na tretjem mestu. Najbolj razveseljivo je dejstvo, da se je fizični obseg proizvodnje dvignil za 1,8 % glede na prvo četrletje lanskega leta, akumulacijska sposobnost za 241 %, izvoz pa za 149 %. Vendar podatki za april že kažejo na upadanje izrednih rezultatov, tako, da ni mogoče pričakovati takega tempa in uspešnosti skozi vse leto. Izjemno ugodni rezultati v prvem četrletju so v veliki meri odraz dejstva, da so delovne organizacije tako rekoč postrgale lanske zaloge repromateriala, tako da moramo uspešne rezultate v prvem kvartalu jemati z določenim zadržkom, da nas v pričakovanih ne bi zavedli.

*Kateri ključni problemi pestijo kamniško gospodarstvo?*

Osnovne težave se kažejo v visoki iztrošenosti strojev, naprav in opreme, saj smo ugotovili, da delajo kamniške tovarne s strojno opremo, ki je 90 odstotno iztrošena. Za primerjavo nam služi podatek o iztrošenosti strojev za celotno Slovenijo, ki znaša 70 %. Drug velik problem predstavlja oskrba s surovinami in z ozirom na ugotovitev, da v strukturi prevladuje predelovalna industrija, lahko pričakujemo še nadaljnje težave s preskrbo z repromaterialom. Pri projektiranju cen repromateriala se srečujemo z izsiljevanjem dobaviteljev, zahtevami po sklepanju sporazumov za katerimi se skrivajo zahteve po višjih cenah, kot so uradno priznane.

Sprejeti program ukrepov republiške skupščine v mesecu maju bo vplival na poslabšanje situacije pri ustvarjanju pogojev za normalno proizvodnjo in doseganje dohodka.

*Kakšne so po vaši oceni možnosti razvoja, zaposlovanja in izvoza kamniškega gospodarstva?*

Na razvoj nedvomno vpliva predvsem investicijska politika. Glede investicij se postavlja temeljno vprašanje selekcioniranja investicij. Zagotoviti bomo morali sredstva za tiste naložbe, ki nam bodo omogočile iti v korak z razvitim svetom, ker se bomo lahko le na ta način vključevali v mednarodno delitev dela in sledili zahtevam tujega trga

ter tako dosegali zastavljene cilje v planskih dokumentih.

V okviru tako imenovane „majske analize“, ki jo bodo obravnavali vsi zbori republiške skupščine v mesecu juliju bomo opozorili na absurdno situacijo, ki je v tem, da stremimo po čim večjem izvozu, po drugi strani pa ugotavljamo veliko istrošenost strojne opreme vendar pa praktično niso zagotovljeni pogoji za uvoz opreme, ki je neobhodno potrebna za doseganje kvalitete izdelkov, brez katere ni možen prodor na zahtevne svetovne trge. Z ustreznimi ukrepi bomo morali spodbujati lastne strokovnjake in jih stimulirati, da bi v čim večji meri nadomeščali uvoz drage strojne opreme z lastno domačo opremo, saj so minili časi, ko smo lahko vse uvažali.

V naši družbi veliko govorimo o prestrukturiranju gospodarstva, žal pa ta proces tudi v kamniški občini prepočasi teče. Gre za to, da je potrebno ustvariti vse pogoje za razvoj tistih OZD, ki imajo kvalitetne programe, ki so izvozno usmerjene in ki zagotavljajo socialno varnost delavcem. Povedano z drugimi besedami, potrebno bo opustiti tiste programe, ki so neperspektivni. Glede na to, da imamo v Kamniku vse pogoje za razvoj drobnega gospodarstva, bomo sprejeli program aktivnosti za razvoj te veje gospodarstva. Z navedenim vprašanjem je povezano tudi vprašanje ustrezne kadrovske politike, saj je obstoječa kadrovska struktura slaba, po drugi strani pa beležimo odliv strokovnega kadra v druge občine.

Program ukrepov, ki ga pripravljamo v občini (delovne organizacije pa lastne programe) bo pomenil osnovo za mobilizacijo slehernega delavca, za doseganje produktivnejšega in kvalitetnejšega dela. Brez kvalitetnega gospodarjenja in upoštevanja tržnih zakonitosti ni mogoče pričakovati konsolidacije našega gospodarstva.

Praksa kaže na veliko učinkovitost „samorazbremenjevanja gospodarstva“, ki aktivira notranje rezerve.

Republiška skupščina je sprejela program ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepa o odmrznitvi cen in finančne konsolidacije gospodarstva, na osnovi katerega se pripravlja ustrezen program v občini, ki bo med drugim uredil oblikovanje cen, ki so v pristojnosti občine — gre za cene stanarin, vode, komunalnih uslug ipd.

#### *Vprašanje razbremenitve gospodarstva?*

Razbremenitev gospodarstva se bo pokazala v omejevanju skupne in splošne porabe tako, da bodo gospodarstvu ostala večja sredstva. Vendar bodo ti ukrepi (zakon omejuje prihodke SIS in družbenopolitičnih skupnosti na 25 % zaostajanje za rastjo dohodka) terjali ob realno manjših sredstvih ponovno preverjanje vseh programov, razbremenjevanje tistih obveznosti, ki niso vezane na osnovno dejavnost, preverjanje organiziranosti in kadrovske zasedbe ter sprejem ukrepov, da bi v okviru danih možnosti zagotovili kvalitetno izpeljavo programov s selektivnim pristopom.

V pripravi je program ukrepov, s katerim naj bi olajšali prilagajanje OZD ukrepom na področju cenovne politike, politike obresti in druge sprejete ekonomske politike.

#### *Pogled na delovanje delegatskega sistema?*

Analiza delovanja delegatskega sistema je pokazala, določene slabosti pri uveljavljanju vloge zborov skupščine in skupščin SIS. Zbor združenega dela bo potrebno razbremeniti pretiranega normativizma, saj bo le tako lahko mesto za usklajevanje tekočih problemov, povezanih z ekonomskimi gibanji. Potrebno bo odpraviti neracionalnost v organiziranosti delegatskega sistema, proučiti metode in načine delegatskega odločanja in jih racionalizirati z namenom učinkovitejšega delovanja delegatskih teles. Nujno je zagotoviti učinkovitost delegatov v republiški skupščini, kajti sedanja praksa kaže, da delegati ne posredujejo mnenja svojih središč, oziroma niso oboroženi z ustreznimi stališči.

#### *Samoprispevek in vprašanja gradnje zdravstvenega doma?*

Glede zahteve za zmanjšanje obveznosti za samoprispevke za 30 % je nujno poudariti, da je potrebno podpirati prizadevanja krajevnih skupnosti, da same rešujejo svoje najbolj pereče probleme; gre za to, da samoprispevek ni samo denar ampak tudi odraz volje krajanov za reševanje problemov. V zvezi z zahtevo po zmanjšanju samoprispevkov v tem trenutku ostaja odprta pravna plat, kar pomeni, da se bo potrebno dogovoriti za prave postopke tudi za reprogramiranje sprejetega samoprispevka v naši občini.

V mislih imam predvsem gradnjo zdravstvenega doma, kar predstavlja izredno občutljivo vprašanje. V zvezi z gradnjo zdravstvenega doma bomo morali zagotoviti na eni strani rešitev vseh strokovnih vprašanj, ki so bila predmet številnih delegatskih vprašanj, poleg tega pa bodo morale svoje stališče oblikovati tudi družbenopolitične organizacije, kajti kljub temu, da je o tem še preuranjeno govoriti, lahko pomeni uveljavitev zahteve po zmanjšanju samoprispevka celo ustavitve gradnje zdravstvenega doma.

---

Igor BROZOVIČ

---

## Med oblaki in travniki z zmajem

Pred kratkim smo v gradivu za delavski svet TOZD FROTIR lahko brali prošnjo za izredno plačani dopust. Vsi Svilanitovi športniki dobro poznajo Pavleta in to, da se ukvarja s kolesarstvom, nogo-

*Hitrosti zmajev so neverjetno velike. Tako so pri slabših zmajih okoli 40 km/h, najboljši pa dosežejo tudi 120 km/h.*

metom . . . , ampak z zmajarstvom — stvar je treba razčistiti in nastal je tale zapis.

*Najprej nas je zanimalo, zakaj se je „prekvalificiral“ in šel med zmajarje?*

„Torej že od nekdaj sem imel željo, da bi letel. Tako sem že poizkušal priti med jadralce, vendar pa za to nisem imel možnosti. Zato sem te moje sanje skoraj pozabil. Tako je bilo do jeseni lanskega leta, ko sem zvedel za zmajarsko šolo, ki so jo organizirali člani kamniškega zmajarskega kluba „KAVKA“. Tu sem se pozanimal o pogojih in se prijavil. Tečaj je trajal 5 mesecev, torej kar resna šola. Najprej smo dobra 2 meseca imeli teoretični del, šele nato so nam dali v roko šolskega zmaja, ki so ga nalašč zato kupili člani kluba.“

*Najdaljša preletna razdalja pri nas je 101 km in sicer — Kašni vrh nad Črničcem — Bovec. Ta podvig je uspel 17. 7. 1983 Vreš Viktorju po dobrih 2 urah leta.*

*Nam lahko opišeš kaj vse mora zmajar — pilot znati, da se sputi z zmajem?*

„Ja na tečaju se naučiš praktično vse osnove, ki jih moraš obvladati za letenje. Po tečaju mora vsak kandidat opraviti teoretični in praktični izpit, kjer komisija oceni usposobljenost kandidata za pilota — pripravnika.“

*Kakšen pa je izpit?*

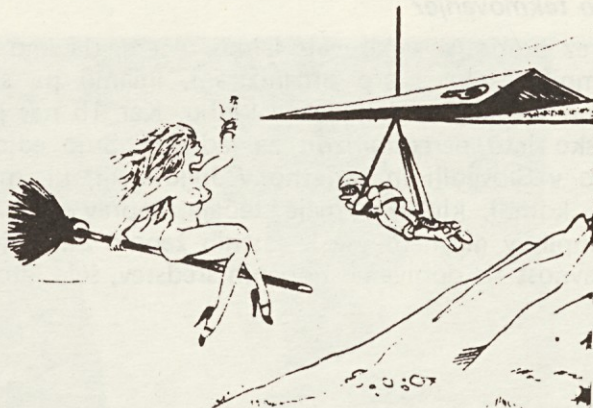
„Lahko rečem, da je kar težak, še posebej teoretični del. Posebno zahtevno področje je poznavanje vremena, vetrov, zračnih tokov, kajti to je osnova v zmajarstvu in jadralstvu.“

*Torej napravil si izpit in sedaj lahko letiš in jadraš?*

„Ne. Pravila v klubu so taka, da pilot — pripravnik po opravljenem izpitu zaradi varnosti še ne sme sam leteti. Opraviti mora še 10 skokov z „rampe“ pod nadzorstvom učitelja instruktorja ter skupaj nabrati še 5 ur letenja. Šele nato lahko mladi zmajar jadra sam.“

<i>Vzletišča v kamniški občini:</i>	
<i>Kostanjska planina v Tuhinjski dolini</i>	<i>900 m</i>
<i>Vetrnik na Menini planini</i>	<i>1446 m</i>
<i>Kamniško sedlo</i>	<i>1900 m</i>
<i>Velika planina</i>	<i>1600 m</i>
<i>Velika špica (lepo se vidi iz tovarne)</i>	<i>660 m</i>
<i>Kašni vrh (nad Črničcem)</i>	<i>1250 m</i>
<i>Kokrško sedlo</i>	<i>1800 m</i>

Ljudje si često naš šport predstavljajo kot zelo nevaren. Saj ne rečem da ni, vendar s tako strogim tečajem in režimom učenja, se vsak novinec nauči varno leteti. Zmaj je dokaj krhka zadeva, vendar ko enkrat dobiš zaupanje vanj in v sebe je jadranje po zraku čudovit užitek, ki se ne da opisati.“



*Ni čudno, da je vedno več fantov v zraku . . .*

*Kako pa ste organizirani — je članstvo v klubu obvezno?*

„Zmajarstvo je pod letalsko zvezo, članstvo v klubu pa je in ni obvezno. Težko se je naučiti leteti sam brez pomoči starejših, bolj izkušenih jadralcev. Zmaj ogromno stane in preden se naučiš pristati zviješ ogrodje ali celo zlomiš konstrukcijo. Zato je toliko boljše leteti v klubu na klubskem zmaju.“

*Imaš svojega zmaja in kako prideš do njega?*

„Kmalu bom končal z izdelavo svojega zmaja. Nov zmaj stane precej denarja, zato se veliko novih zmajarjev za začetek odločijo za manj zahtevne zmaje, katere lahko sami izdelajo. Škoda je, da pri nas nobena tovarna ne izdeluje zmajev.“

*Kaj pa cene?*

„Ja zmaj za začetnika zunaj stane cca 2500 DM. Takega zmaja imaš lahko leto dni, potem pa postane prepočasen. Cene vseh ostalih boljših zmajev pa so znatno višje. Tako je najboljši zmaj, ki ga

*Najdaljše jadranje je opravil Tomažin Iztok 7 ur 18 minut. Ima tudi višinski rekord s Kilimandara v Afriki.*

imajo Kamničani stal od 7000–8000 DM. Če pa zmaja delaš sam, ostanejo stroški izdelave okoli 5 starih milijonov. Vendar pa so velike težave okoli nabave materiala. Nabaviti morš cevi, jeklene vrvi, najteže pa je s platnom, katero si moraš priskrbeti iz inozemstva.“

*Kakšna pa je oprema zmajarja?*

„Pod obvezno opremo spadajo čelada, padalo in vreča, v kateri leži jadralac med letom, boljši jadralci pa na zmaju montirajo še druge aparature n.pr. variometer (brzina dviganja in padanja), kompas, brzinometer, radijsko postajo.“

*Kako, da ste se ravno v Kamniku odločili, da organizirate državno prvenstvo. Ste sposobni izpeljati organizacijo, financiranje in kako sploh poteka tako tekmovanje?*

„Brez pretirane samohvale lahko rečem, da smo v Kamniku zelo dobro organizirani, imamo pa sigurno največji podmladek v klubu. Kar 15 nas je lansko leto naredilo izpit za jadralca. Smo edini klub v Sloveniji in verjetno v Jugoslaviji, ki ima svoj kombi, klubske zmaje, tečaje, čeprav gre pri nakupih v glavnem vse iz lastnih žepov. Za svojo dejavnost ne dobivamo nobenih sredstev, šele letos



„Saj danes ni Pust! Si Pavle to ti?“

nam je ZTKO namenila 3.000 din, kar pa ni nič v primerjavi s stroški ob organizaciji takega tekmovanja. Pomagale so nam posamezne DO, zasebni obrtniki z reklamami, tako da upamo, da bomo srečno izpeljali prvenstvo.

Drugače pa se bo tekmovalo v več disciplinah. V hitrostnem preletu bo treba čimprej leteti do določenega cilja, ga posneti s fotografskim aparatom in čim hitreje priti nazaj. Zanimiv je tudi trikotni prelet, kjer je treba leteti po točno določenem koridorju in prav tako snemati cilje.

*Kaj pa nesreče, kljub tečaju in varnostnim ukrepom, brez njih najbrž ne gre?*

Seveda se dogajajo nesreče, vendar so na srečo le lažje zaradi napak jadralca. Posebno na začetku se

*Ultralite Product znana ameriška tovarna zmajev je razpisala nagrado 5000 \$ za nadaljši polet z zmajem:*

*8. decembra 1979 pristane sredi noči po 19 urah in 36 minutah leta, na Hawajih popolnoma izčrpan Jim Will.*

*23. junija 1983 Mike Briwer v 18 minutah doseže 6400 m višine od vzleta.*

*Na mitingu Clasic v ZDA Larry Tudor preleti v desetih urah 353 km.*

ob neveščem pristajanju „rade lomijo kosti rok“. Največja zbranost je potrebna ob vzletu. Dobro moraš naravnati zmaja in že ob startu dobiti dovolj veliko hitrost, drugače zmaja zaradi premajhne hitrosti obrne proti hribu, zgubi višino in

*V Sloveniji je tudi 5 zmajev na motorni pogon. Zmaj se v eni uri povzpne tudi do 2000 m z 10 l bencina, to pa je že dovolj velika višina za lepo jadranje.*

zmajar konča v gozdu. Zato nas zelo često motijo slučajni obiskovalci na rampah, ki nas s pripombami tako zmedejo, da sploh nisi pripravljen na vzlet.

*Si ti že imel kakšno nezgodo?*

Na srečo samo lažjo ob pristajanju! Ponavadi je tako, da če imaš na voljo za pristanek ogromen travnik, na katerem je samo eno drevo, se ti vendar posreči da vsaj malo pokosiš po drevesu.

Zelo zanimiv je bil tale razgovor s Pavletom. Priznati moram, da se je vsaj moje mnenje o fantih, ki jadrajo s platnenimi krili povsem spremenilo. Dejstvo pa je, če bi po vseh klubih delali s toliko volje in zagona, vlagali toliko lastnih sredstev, bi bil šport v kamniški občini, pa tudi drugod vsekakor na vidnejšem mestu.

---

Ivana SKAMEN

---

## Bili so lepi, a težki časi

Širok, nalezljiv nasmeh se je Ančki razlezel po rdečih licih, ko nas je nepričakovano zagledala pred vrati svojega doma; obiskali smo našo sodelavko ZARNIK Ano, ki se je pred dnevi poslovila od delavsekga stanu in se hočeš nočeš morala zapisati med upokojene člane našega kolektiva.

Ančka je ena redkih sodelavk, ki je svojo delovno pot, dolgo 35 let prehodila v Svilanitu; njeni spomini so se strnili v naslednjo pripoved:

Revščina in bolezen sta Ano prezgodaj odpeljali iz šolskih klopi za tkalske stroje, čeprav je tudi Ana hrepenela za učenostmi tekstilne tehnologije. A moralo je ostati le pri željah, saj denarja doma ni bilo niti za najnujnejše – hrano in obleko. Kot najstarejši otrok je morala na delo in 14-letna je potrkala na vrata nekdanje tkalnice v Šmarci. Srečna, da je dobila delo, je že naslednjega dne stala za statvami. To je bilo leta 1948 in takrat je tkala še

blago za srajce. Kasneje se je priučila tudi za tkanje na ročnih statvah, po petih letih dela na teh pa se je vrnila za mehanske statve, ki so se med tem časom že predelale za tkanje frotirja. „Kaj bi govorila o delovnih pogojih“, pravi Ančka, „bili so težki časi, ki smo jih z mladostno zagnanostjo z roko v roki premagovali in se veselili vsakega novega temelja, ki nam je obetal boljše čase“. Ančka je 1962 leta, po rojstvu hčerke, nadaljevala delo tkalke že v sedanjem Svilanitu, vendar pogoji dela niso bili najboljši: del tkalnice se je še gradil, klima ni bila v redu. Iz leta v leto se je stanje izboljševalo in Ančki je kar toplo pri srcu, da sodi med tiste delavce Svilanita, ki so s svojo pridnostjo in delom zgradili tako lepo tovarno.



*Ančka je ena redkih sodelavk, ki je vso delovno pot prehodila v tkalnici*

Spomini, spomini; lepi in boleči; a k sreči je Ančki ostal le en grenak spomin, ki ga pri najboljši volji ne more pozabiti. Ker je gradila hišo izven kamniške občine, so ji komajda dodelili kredit, vendar nižjega kot ostalim delavcem, čeprav sta bila takrat zaposlena v Svilanitu oba z možem. Sicer pa ima Ančka za cel žakelj lepih, iskrivih spominov od tistih udarniških ur, športnih utrinkov, ur pri igralski družini, da ji je vneti in zagnani zmanjkovalo časa, do zadnjih let dela v Svilanitu, ko se je z „železno voljo“ upirala vsakemu, ki je Ančko hotel prestaviti zaradi spoštovanih let dela v tkalnici v drugo delovno sredino. Ostalo je pri njenem in zadnja leta je delala v tkalnici kot malerka in do zadnje ure dela v Svilanitu so ji pele statve svojo delovno pesem. „Najtežji teden v Svilanitu je bil zadnji teden dela, saj me je bližnje slovo od sodelavcev in tovarne navdajalo z nenavadnimi občutki. Še spat nisem mogla ponoči, a nekako sem tudi to preživela.“ Ana se ob tem ni pozabila pohvaliti s prelepimi darili, ki jih je prejela od svojih sodelavcev: ponosno nam pokaže svoj vrat, okoli katerega se vije zlata verižica, iz ušes pa nagajivo pogledujeta uhana. Jedilni servis si je že od nekdaj želela, z zvoncem na pletenem cekarju pa ne hodi okrog, a tistega dne slovesa ji je vendarle pomagal da je „varno“ pripotovala iz

svojega „drugega doma“ domov. Ančka nam je še posebno zabičala, da ne bomo pozabili zapisati njene pristrčne zahvale za prelepa darila, ki ji bodo še dolgo nepozaben spomin na „njen Svilanit“. Ana, ki jo je včasih udo zjezilo, če si jo poklical tako namesto Ančka, zdaj pa ji je vseeno, je zdaj doma. Po neštetih selitvah v rani mladosti, uživa v svojem domu na Viru, ki je ves obkrožen z rožami

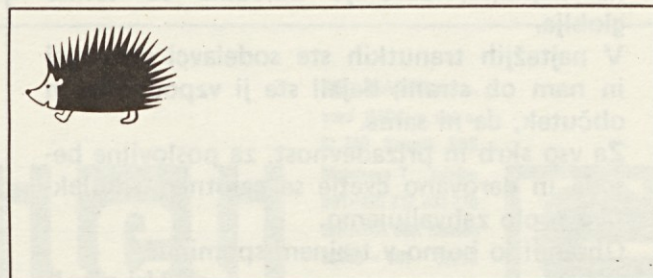


*Hvala, Ančka!*

in Anino živahno veselostjo in pridnostjo. Popazi na vnučka, skrbi še za svoje otroke in moža in se med delom velikokrat spominja tudi Svilanita in sodelavcev. Veseli se že izletov upokojencev, med katerimi bo zdaj zagotovo najmlajša, saj je letos dopolnila komaj 50 let, zraven pa s šaljivo zaskrbljenostjo natolcuje, da ne bi bili izleti upokojencev zaradi stabilizacijskih ukrepov le še preteklost.

Takšna je naša Ančka; izza hudomušnih besed se krije veliko topline in ljubezni do naše, njene tovarne. V 35 letih se je je nabralo toliko, da je bo Ančka imela v rezervi še namanj za nadaljnjih 35 let.

Po debeli uri smo se od nje poslovili: Andrej, ki nas je k Ančki varno pripeljal in odpeljal, obratovodja Emil, ki je Ančko sem pa tja tudi oštel, še posebno takrat, ko ji je metla padla med stroje in ko ga je Ančka še danes med obujenimi spomini šaljivo spomnila na čas, ko so ga tkalke, mladega, drobnega in bledega ogledovale v Šmarci; poslovila sem se od nje tudi jaz, ki sem za vas napisala ta prispevek. Da bi ne šlo kar tako mimo nas njenih 35 let zvestobe!



*Samoiniciativni prispevki za naše glasilo*

# IN MEMORIAM

V SPOMIN ALBINI DORNIK



Ko je pred meseci odhajala v bolnico nihče od nas ni pomislil, da je to slovo do nje, naše dolgoletne sodelavke Albine. Nihče ni pomislil, da se je njen pogled zadnjič vpijal med statve, katerih ropot je poslušala dolgih 27 let. Tiho in skromno je šlo mimo nas njeno življenje, ki je kljub veliki volji in pogumu pred

časom za vedno ugasnilo.

Kot 20-letno dekle je polna mladostnih upov stopila za tkalske statve, katerih več kot četrto stoletja ni zapustila. A tkala ni le blaga, tudi življenje in srečo, ki ji je vedno obračala hrbet. Tako malo je potrebovala za svojo srečo in toliko let je moralo preteči da jo je končno le ujela. Tihi, skromni in potrpežljivi se ji je le nasmehnila, ko se jima je z življenjskim sopotnikom rodila hčerka, ki je poleg doma postala smisel življenja. Kot goreč plamen je zajela njeno srce in srečo s njo smo delili vsi njeni sodelavci. Ko si je tako uredila svoje družinsko življenje, ji je sreča hopet obrnila hrbet. Zaradi težke bolezni je morala zapustiti dom in nas, a kaj smo mi v primerjavi s hčerko, kateri je vdahnila življenje.

Še slutila ni, da smo vedeli za njeno težko bolezen in da so nam bile poti v bolnico kot kalvarja. In ni slutila, da smo ji od vsega srca želeli vdihniti kanček svojega zdravja, da bi vendarle ostala med nami. A vse poti in goreče želje so bile zaman.

Za vedno je odšla od nas, a del nje, njenih rok, ki so stkale na tisoče in tisoče metrov votka, bo vedno ostal z nami.

## ZAHVALA

Po nenadni in hudi bolezni nas je zapustila naša draga Albina DORNIK. Zapustila nas je nepričakovano z globoko bolečino. Ob njeni bolniški postelji smo se zbrali nepripravljeni na najhujše, zato je bolečina še toliko globlja.

V najtežjih trenutkih ste sodelavci stali njej in nam ob strani; dajali ste ji vzpodbudo in občutek, da ni sama.

Za vso skrb in prizadevnost, za poslovilne besede in darovano cvetje se celotnemu kolektivu toplo zahvaljujemo.

Ohranili jo bomo v trajnem spominu.

Vsi njeni!

## ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem za izrečeno sožalje in denarno pomoč.

GORJUP Slavi

## ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta se lepo zahvaljujem vsem sodelavcem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

ZUPANC Jože

## ZAHVALA

Ob izgubi moje mame se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem za darovano cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti.

GALJOT Peter

## ZAHVALA

Po težki bolezni naju je zapustila najina draga mama. Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za sočustvovanje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Nuša ŠALEJ  
Vika LESKOVEC

## ZAHVALA

Ob smrti mojega dragega očeta se prisrčno zahvaljujem sodelavcem TOZD Svila in komercialce ter ostalim, da so sočustvovali z menoj, mu podarili cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

DREŠAR Marja



## BORBA PROTI JEZI

Dr. Freimut Stein

Tekstilec I. 23 – 3–4/80

Jeza je hud sovražnik zdravja. Ne le da moti duševno dobro počutje, temveč počasi in gotovo vpliva tudi na bolenje telesa. Vsak iz svoje izkušnje ve, da jeza stisne grlo, zmanjša tek in leže na želodec. Večina težav želodca in črevesja, do krvavitev in čirov, nastane iz kronične jeze. Izkušeni zdravniki pri takih težavah svetujejo: „Ne jezite se več toliko!“ – Žal pa navadno nihče ne pove, kako bi to dosegli.

Dobronameren nasvet navadno razumemo tako, naj se po možnosti ogiblujemo vseh situacij, ki bi lahko povzročale jezo. To pa je žal nemogoče. Končno se ne moremo izseliti iz stanovanja le zato, ker nas soseda opravlja, ker sosed kriči ali ker otroci povzročajo hrup na stopnišču; tudi slabi volji šefa se ne moremo ogniti; in za brezobzirne prometne udeležence kaže, da ni pomoči. Zato marsikdo misli: „Jeza je vendarle neizbežna. Nekdo je občuti manj, drugi bolj.“

Ne glede na položaj in okolnosti, ki bi jih mogli spremeniti in katere po možnosti tudi zares skušamo spremeniti, se često najbolj jezimo na tisto, česar ni mogoče spremeniti. Če se da kaj spremeniti, jeza hitro splashni. Tam pa, kjer navidezno ni kaj storiti, jeza tli nenehno dalje. To pa je posebno škodljivo za zdravje. Proti temu moremo in moramo ukrepati.

### Nastanek jeze

Psihološko gledano, ni odvisno od okolja, če se nad določenim vzrokom jezimo ali ne. Kot vemo, obstajajo ljudje, ki se jezijo nad vsako malenkostjo, in drugi, ki jih nobena stvar ne more spraviti iz tira. Jeza je negativni primitivni afekt, pravi definicija v slovarju, in ni nikoli zunaj, temveč vedno v človeku samem. Važno je le, kako ukrepamo: ali se iz razpoloženja in nagnjenosti jezimo nad poljubnim zunanjim povodom ali pa ne.

Kdor spozna te odvisnosti, ve, da jeza, ni v bistvu nič drugega kot slaba življenjska navada. Vsekakor pa je ta navada zakoreninjena v človeku že tako dolgo in tako globoko, da jo smatramo samo po sebi umevno, da jo celo zagovarjamo, če nam nekdo pravi: „To pa ni bilo potrebno.“ – Večina

ljudi si je že v mladosti z vzgojo pridobila navado, da se v določenih življenjskih situacijah in nad določenimi stvarmi jezi tako, kot da gre pri tem za nekakšen prirojeni refleks.

Ta ugotovitev zveni neresnično in izzivalno. Marsikomu se bo zdelo smešna in bo ogorčeno zanikal, da pogosta in huda jeza nekaterih ni nič drugega kot privzgojeno napačno obnašanje in da „svojo jezo“ tako rekoč „povzročajo sami“.

Proti teoriji o nepremagljivi jezi spričo določenih okoliščin in proti trditvi, da je jezljivost nekomu bolj ali manj prirojena, lahko postavimo neovrgljiva dejstva iz izkušenj: madež na praznični obleki, nad katerim se, če smo slabe volje močno jezimo, nas pri dobri volji pusti mirne. – ob kakšnem nepričakovanem važnem dogodku nas jeza nenadoma mine: če npr., med družinskim piřiprom dobimo nenadejan obisk ali če se v sosesčini zgodi nesreča, ki terja našo pomoč, „moramo“ nenadoma prekiniti z jezo, čeprav vzrok zanjo obstaja še naprej, le da zdaj ni več važen. – Starejši ljudje se na splošno ne jezijo več tako pogosto in silovito kot mlajši; uvideli so, da se jeza ne izplača zato jo raje kar opustijo.

### Premaganje jeze

Najboljši dokaz, da je jeza navada, pa nam daje dejstvo, da se je lahko odvadimo! Živ dokaz za to je sitnež, ki je postal kot upokojenec umetnik življenja; nekaj prepirljiva ženska, ki je iz ljubezni premagala jezo in ljubosumnost; strupeni šef, ki ga je velika osebna izguba preoblikovala v strpnega in prijaznega človeka, in še mnogo drugih, ki so z notranjo uravnoteženostjo prenehali z jezljivostjo.

Da bi sledili tem dobrim vzgledom in da bi tudi sami premagali jezo, si moramo biti najprej na jasnem, da se ne borimo proti zunanjim okolnostim, temveč proti notranji slabi navadi, ki se nas drži že od otroških in mladostnih let. „Zakaj bi se še kar naprej jezili“, se lahko vprašamo, „le zato, ker sem se kot otrok tega naučil? Neumen bi bil, če bi se še kod odrasel človek jezil tako kot otrok. Ne, v bodoče bom drugačen.“

Drugič, slabo navado jeziti se lahko nadomestimo z dobro: skušajmo se mnogo več in mnogo močneje veseliti, kot smo se doslej! Kdor se redno veseli vsake dobre stvari, ostaja dobre volje. In v dobri volji se, kot vemo iz izkušenj, ne moremo tako lahko razjeziti.

(nadaljevanje prihodnjič)

# JUGOBANKA

SGP GRADITELJ p. o.  
sozd IMOS o. sol. o.  
61 240 Kamnik SRS  
Maistrova 7, telefon  
061-831 237, 831 228  
žiro račun SDK Kamnik  
50140 - 601 - 32239

IMOS



# sgp graditelj



POSLOVNO ZDRUŽENJE  
TEKSTILNE INDUSTRIJE  
L J U B L J A N A  
TEMELJNA ORGANIZACIJA  
ZDRUŽENEGA DELA

**UNITEX - LJUBLJANA**

Delovna organizacija „UNITEX“ zunanja trgovina p.o.  
Ljubljana, Titova 81, opravlja naslednje posle:

- izvoz: vseh vrst tkanin, usnjenih in krznenih izdelkov, pletenin in konfekcije,
- uvoz: surovin, reprodukcijskega materiala, strojne opreme, utenzilij in nadomestnih delov ter barv in kemikalij,
- posreduje v zunanji trgovini,
- zastopa tuje firme,
- notranja trgovina na debelo.



**50 let**  
**Škofja Loka**

proizvaja in priporoča

**TEKSTILNI INDUSTRIJI:**

- volnene, sintetične in mešane česane preje, visoko-kvalitetno OE bombažno prejo ter nylon preje,
- jersey pletenine za konfekcije.

**TRGOVINI IN POTROŠNIKOM:**

- modne pletenine „LOKA-JERSEY“ iz sintetike in mešanic za vse letne čase in prilike,
- prejo za ročno pletenje „LOKA“ v modnih barvah, izdelano iz čiste volne ali v mešanicah.

**KUPUJTE KVALITETNE IZDELKE GORENJSKE PREDILNICE!**



**PREDILNICA LITIJA**

Pošta in železniška postaja:  
61270 LITIJA — Tel. n. c. 88-411  
p.o.

PREDILNICA LITIJA nudi:

kardirano in česano bombažno, stanično in sintetično enojno in sukano prejo v vseh barvah in efektne sukance.



INDUSTRIJA  
BOMBAŽNIH  
IZDELKOV  
KRANJ

je specializirana delovna organizacija za žakardske tkanine

izdelujemo tkanine za dekorativne zavese iz sintetičnih vlaken v najnovjših vzrocih in modnih barvah, žakardske tkanine za posteljna pregrinjala in žakardske gradle za posteljne vložke.

**TOVARNA POZAMENTERIJE**

**trak**

**MENGEŠ**

Vsem kupcem priporočamo naše kvalitetne izdelke:

- vse vrste tkane elastike,
- elastične in neelastične trakove,
- vrvice, trak za zavese in druge dekorativne trakove.



*Spominski posnetek iz obiska pri Avsenikih*



*Z izleta po Štajerski pred 22 leti*



*Prvi gostje na Rabu leta 1972*

„KAMNIŠKI TEKSTILEC“  
LETNIK XXII, ŠT. 5–6 1984  
GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE  
„SVILANIT“ KAMNIK  
GLASILO UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR:  
Adi Kužnik, Anka Hubad, Zdenka Bricelj,  
Jožica Lanišek-Golob, Alojz Jerman  
Odgovorni urednik: WIEGELE BOGO  
Tehnični urednik: SKAMEN IVANA  
NAKLADA: 800 izvodov  
Tisk: RPC – TOZD AP Idrija

